

سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری
معاونت سرمایه گذاری و طرح ها

مجموعه
قوانین و مقررات مالیاتی در حوزه
سرمایه گذاری گردشگری

مهر ۱۳۸۷

فهرست مطالب

- مقدمه
- فصل اول: شمول مالیات
 - ✓ تعریف اشخاص مشمول مالیات
 - ✓ مالیات بر درآمد حقوق
 - ✓ مالیات بر درآمد مشاغل
 - ✓ مالیات بر درآمد اشخاص حقوقی
 - ✓ نحوه محاسبه نرخ مالیات بر درآمد اشخاص حقیقی
- فصل دوم: معافیت‌های مالیاتی
 - ✓ معافیت مالیات در حوزه سرمایه گذاری در بناهای ثبت آثار ملی
 - ✓ معافیت مالیات نقل و انتقالات املاک ثبتی آثار ملی
 - ✓ معافیت ۵۰٪ مالیات متعلقه در حوزه تاسیسات ایرانگردی و جهانگردی
 - ✓ تعرفه صنعتی و معافیت از عوارض تاسیسات ایرانگردی و جهانگردی
 - ✓ معافیت مالیات بر درآمد فعالیت های کشاورزی، دامپروری، پرورش ماهی و....
 - ✓ نحوه معافیت سرمایه گذاری در مناطق محروم و کمتر توسعه یافته
 - ✓ معافیت مالیاتی توسعه طرحهای واحد صنعتی
 - ✓ معافیت فعالیت های فرهنگی و هنری

مقدمه:

آنچه در این مجموعه بایسته است معرفی مختصر و موجز قانون مالیات‌هایی است که به حوزه میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری منوط می‌شود. این مجموعه در واقع شامل مصوبات مجلس شورای اسلامی و هیات محترم وزیران و سایر قوانینی است که بطور مستقیم و غیر مستقیم مرتبط با حوزه مربوطه است. فصل اول این راهنما به ذکر قوانین شمول مالیات و فصل دوم به معافیت‌های مالیاتی مصوب تا تاریخ انتشار این مجموعه می‌پردازد. در این میان بدلیل ضرورت اختصار نحوه محاسبه مالیات ذکر نشده است و خوانندگان محترم را به منابعی که در پایان به آن اشاره خواهد شد جهت اطلاع بیشتر ارجاع می‌دهیم.

در این میان شرحی مختصر از نحوه تعریف، تغییر و تبدل‌های قانون مالیات‌های مستقیم که بخش اعظمی از این راهنما را تشکیل می‌دهد در ابتدا ارائه می‌نماییم:

- قانون مالیات‌های مستقیم سال ۱۳۶۶ که از قوانین بنیادی محسوب می‌شود مشتمل بر ۲۷۳ ماده و ۲۱۱ تبصره در تاریخ ۱۳۶۶/۱۲/۳ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده و جایگزین قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۴۵ شده است.
- در سالهای ۱۳۷۱، ۱۳۷۴، ۱۳۷۶، ۱۳۷۷ اصلاحاتی در قانون مالیات‌های مستقیم مصوب سال ۱۳۶۶ صورت گرفته و در ماههای آخر سال ۱۳۷۹ لایحه «اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم» به مجلس شورای اسلامی تقدیم شده است که حاوی محورهای عمده از قبیل؛ تعدیل نرخ‌های مالیاتی با هدف تشویق تولید و سرمایه‌گذاری و بهبود توزیع درآمدها و حمایت از فعالیتهای فرهنگی و هنری و ورزشی، حمایت از صادرات و صادرکنندگان، اعطای معافیت به اشخاص حقوقی و شرکتهای، کاهش نرخ مالیات سود سهامداران و نهایتاً شفاف سازی مقررات مربوط به نحوه اخذ مالیات از پیمانکاران خارجی است. قانون اصلاح موادی از قانون مالیات‌های مستقیم در ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ در یک صد و سی و سه ماده به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده و قسمت قابل توجهی از قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۶۶ را نسخ، اصلاح و موادی را بدان افزوده است. مستند بر مجموعه قوانین مالیات‌های مستقیم و سایر قوانین موجود منجمله مصوبات مجلس شورای اسلامی و مصوبات هیات محترم دولت در خصوص موادی که مربوط به معافیت‌های مالیاتی و شمول آن بر سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی در حوزه میراث فرهنگی، صنایع دستی و به ویژه در بخش صنعت گردشگری است برگزیده شده است تا چه قبول افتد و چه در نظر آید.

فصل اول: شمول مالیات

تعریف اشخاص مشمول مالیات

مرجع: باب اول قانون مالیات های مستقیم (مصوب ۱۳۶۶/۱۲/۳ با اصلاحات بعدی)

- ماده ۱- اشخاص زیر مشمول پرداخت مالیات می باشند.
- ۱- کلیه مالکین اعم از اشخاص حقیقی یا حقوقی نسبت به اموال یا املاک خود واقع در ایران طبق مقررات باب دوم.
- ۲- هر شخص حقیقی ایرانی مقیم ایران نسبت به کلیه درآمدهایی که در ایران یا خارج از ایران تحصیل می نماید.
- ۳- هر شخص حقیقی ایرانی مقیم خارج از ایران نسبت به کلیه درآمدهایی که در ایران تحصیل می کند.
- ۴- هر شخص حقوقی ایرانی نسبت به کلیه درآمدهایی که در ایران یا خارج از ایران تحصیل می نماید.
- ۵- هر شخص غیر ایرانی (اعم از حقیقی یا حقوقی) نسبت به درآمدهایی که در ایران تحصیل می نماید و همچنین نسبت به درآمدهایی که بابت واگذاری امتیازات یا سایر حقوق خود و یا دادن تعلیمات و کمک های فنی و یا واگذاری فیلم های سینمایی (که به عنوان بها یا حق نمایش یا هر عنوان دیگر عاید آن ها می گردد) از ایران تحصیل می کند.

مالیات بر درآمد حقوق

مرجع: فصل سوم قانون مالیات های مستقیم

- ماده ۸۲- درآمدی که شخص حقیقی در خدمت شخص دیگر (اعم از حقیقی یا حقوقی) در قبال تسلیم نیروی کار خود بابت اشتغال در ایران بر حسب مدت یا کار انجام یافته به طور نقد یا غیرنقد تحصیل می کند مشمول مالیات بر درآمد حقوق است.
- تبصره- درآمد حقوقی که در مدت مأموریت خارج از کشور (از طرف دولت جمهوری اسلامی ایران یا اشخاص مقیم ایران) از منابع ایرانی عاید شخص می شود مشمول مالیات بر درآمد حقوق می باشد.

ماده ۸۳- درآمد مشمول مالیات حقوق عبارت است از حقوق (مقرری یا مزد یا حقوق اصلی) و مزایای مربوط به شغل اعم از مستمر و یا غیر مستمر قبل از وضع کسور و پس از کسر معافیه‌های مقرر در این قانون.^۱

تبصره- درآمد غیرنقدی مشمول مالیات حقوق به شرح زیر تقویم و محاسبه می شود :

الف- مسکن با اثاثیه معادل ۲۵درصد و بدون اثاثیه ۲۰درصد حقوق و مزایای مستمر نقدی (به استثنای مزایای نقدی معاف موضوع ماده "۹۱" این قانون) در ماه پس از وضع وجوهی که از این بابت از حقوق کارمند کسر می شود.

ب- اتومبیل اختصاصی با راننده معادل ۱۰درصد و بدون راننده معادل ۵درصد حقوق و مزایای مستمر نقدی (به استثنای مزایای نقدی معاف موضوع ماده "۹۱" این قانون) در ماه پس از کسر وجوهی که از این بابت از حقوق کارمند کسر می شود.

ج- سایر مزایای غیرنقدی معادل قیمت تمام شده برای پرداخت کننده حقوق.

ماده ۸۴ (اصلاحی ۱۳۸۰/۱۱/۲۷) - تا میزان یکصد و پنجاه برابر حداقل حقوق مبنای جدول حقوق موضوع ماده (۱) قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت-مصوب ۱۳۷۰.

- درآمد سالانه مشمول مالیات حقوق کلیه حقوق بگیران از جمله کارگران مشمول قانون کار، از یک یا چند منبع ، از پرداخت مالیات معاف می شود.

ماده ۸۵ (اصلاحی ۱۳۸۰/۱۱/۲۷) - نرخ مالیات بر درآمد حقوق در مورد کارکنان مشمول نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت مصوب ۱۳۷۰/۶/۱۳ پس از کسر معافیت های مقرر در این قانون به نرخ مقطوع ده درصد (۱۰٪) و در مورد سایر حقوق بگیران نیز پس از کسر معافیت های مقرر در این قانون تا مبلغ چهل و دو میلیون (۴۲/۰۰۰/۰۰۰) ریال به نرخ ده درصد (۱۰٪) و نسبت به مازاد آن به نرخ های مقرر در ماده (۱۳۱) این قانون خواهد بود.

^۱ . توضیح: منظور از قبل از «وضع کسور» یعنی، پس از آن که معافیه‌های مقرر در این قانون در مورد حقوق لحاظ شد، مانده آن مقدار از حقوقی که مشمول معافیه‌ها نیست قبل از آنکه کسور آن اعمال شود مشمول مالیات حقوق است.

مالیات بر درآمد مشاغل

مرجع: فصل چهارم قانون مالیات های مستقیم

ماده ۹۳- درآمدی که شخص حقیقی از طریق اشتغال به مشاغل یا عناوین دیگر غیر از موارد مذکور در سایر فصل های این قانون در ایران تحصیل کند، پس از کسر معافیت های مقرر در این قانون مشمول مالیات بر درآمد مشاغل می باشد.

تبصره (اصلاحی ۱۳۸۰/۱۱/۲۷) - درآمد شرکت های مدنی (اعم از اختیاری یا قهری)^۲ و همچنین درآمدهای ناشی از فعالیت های مضاربه در صورتی که عامل (مضارب) یا صاحب سرمایه شخص حقیقی^۳ باشد تابع مقررات این فصل می باشد.

ماده ۹۴ (اصلاحی ۱۳۸۰/۱۱/۲۷) - درآمد مشمول مالیات مؤدیان موضوع این فصل عبارت است از کل فروش کالا و خدمات به اضافه سایر درآمدهای آنان که مشمول مالیات فصول دیگر شناخته نشده ، پس از کسر هزینه ها و استهلاکات مربوط طبق مقررات فصل هزینه های قابل قبول و استهلاکات.

ماده ۹۵ (اصلاحی ۱۳۸۰/۱۱/۲۷) - صاحبان مشاغل این فصل مکلفند اسناد و مدارک مثبت کافی برای تشخیص درآمد مشمول مالیات خود نگاهداری کنند.^۴

صاحبان مشاغل از لحاظ تشخیص درآمد مشمول مالیات به گروه های زیر تقسیم می شوند:

الف- صاحبان مشاغلی که به موجب این قانون مکلف به ثبت فعالیت های شغلی خود در دفاتر روزنامه و کل موضوع قانون تجارت هستند و باید به دفاتر و اسناد و مدارک مربوط را با رعایت اصول و موازین و استانداردهای پذیرفته حسابداری نگاهداری کنند.

ب- صاحبان مشاغلی که برحسب این قانون مکلف به ثبت فعالیت های شغلی خود در دفاتر درآمد و هزینه می باشند. نمونه های دفاتر مذکور توسط سازمان امور مالیاتی کشور تهیه می گردد و در دسترس قرار می گیرد.

^۲ . شرکتهای مدنی: شرکتی است عقدی و غیر تجاری که تابع مقررات حقوق مدنی است و دارای شخصیت حقوقی نمی باشد و اموال شرکت بین شرکا به نحو اشاعه است بر خلاف شرکت تجاری

^۳ . مستفاد از تبصره اصلاحی ماده ۹۳، هرگاه مضارب (عامل) یا صاحب سرمایه در عقد مضاربه شخص حقیقی باشد درآمد ناشی از فعالیت های مضاربه مشمول مالیات بر درآمد مشاغل است. پس چنان چه عامل شخص حقیقی باشد، درآمد ناشی از فعالیت مضاربه ای او مشمول مالیات بر درآمد مشاغل است و صاحب سرمایه که شخص حقوقی باشد از شمول تبصره ماده مذکور خارج است.

^۴ . مستفاد از ماده مذکور: صاحبان متلها و هتلها و سه ستاره و بالاتر مکلف به ثبت فعالیت های شغلی خود در دفاتر روزنامه و کل موضوع قانون تجارت و نگهداری آنها با رعایت اصول حسابداری هستند ولی صاحبان میهمانسراها، میهمانپذیرها و مسافرخانه ها و صاحبان مکانهای تفریحی، فرهنگی و هنری و ورزشی مکلف به ثبت فعالیت های شغلی خود در دفاتر درآمد و هزینه اند. همچنین اشخاص اخیر ممکن است از سوی سازمان امور مالیاتی کشور در صورت تشخیص ضرورت مکلف به ثبت فعالیت های خود در دفاتر روزنامه و کل موضوع قانون تجارت شوند که در این صورت تا پایان دی ماه هر سال موضوع به آنها ابلاغ و مودیان اخیر از اول سال بعد مکلف به اجرای آن می باشند.

ج- صاحبان مشاغلی که مشمول مقررات های بندهای (الف) و (ب) فوق نیستند مکلفند صورت خلاصه وضعیت درآمد و هزینه خود را طبق ضوابط و نمونه های تعیین شده از طرف سازمان امور مالیاتی کشور نگاهداری کنند.

ماده ۹۶ (اصلاحی ۱۳۸۰/۱۱/۲۷)

الف- صاحبان مشاغل موضوع بند (الف) ماده (۹۵) این قانون عبارتند از :

الف) دارندگان کارت بازرگانی و کلیه واردکنندگان و صادرکنندگان. (فقط به موارد مربوط اشاره شده است)

۷- صاحبان هتل ها و هتل های سه ستاره و بالاتر

۱۱- صاحبان مؤسسات مهندسی و مهندسی مشاور

۱۲- صاحبان مؤسسات تبلیغاتی و بازاریابی

ب) صاحبان مشاغل موضوع بند (ب) ماده (۹۵) این قانون عبارتند از: (فقط به موارد مربوط اشاره شده است)

۶- محققان، پژوهشگران و کارشناسان آزاد که به تهیه و اراده طرح های تحقیقاتی اشتغال دارند.

۸- صاحبان مراکز فرهنگی - هنری ، فرهنگسراها، کانونهای حرفه‌ای و انجمن‌های صنفی و تخصصی.

۹- صاحبان سینماها، تماشاخانه ها و مکان های تفریحی و ورزشی.

۱۳- صاحبان میهمان سراها ، میهمان پذیرها و مسافرخانه ها.

۱۴- صاحبان تالارهای پذیرائی ، رستوران ها ، تهیه کنندگان غذاهای آماده ، ارایه کنندگان خدمات پذیرایی و کرایه دهندگان ظروف.

تبصره ۱ (قانون اصلاحی ۱۳۸۰/۱۱/۲۷) - سازمان امور مالیاتی کشور در صورت تشخیص ضرورت می تواند هر یک از مشمولان بند (ب) این ماده را به رعایت مقررات موضوع بند (الف) این ماده ملزم نماید مشروط بر آن که مراتب کتباً تا پایان دی ماه هر سال به مؤدیان فوق ابلاغ گردد. مؤدیان اخیرالذکر از اول سال بعد مکلف به اجرای آن میباشند.

تبصره ۲ - منظور از صاحبان مذکور در این ماده اشخاصی است که بهره برداری از مؤسسات به حساب آنان انجام می شود.

تبصره ۳ (اصلاحی ۱۳۸۰/۱۱/۲۷) - مشمولان این ماده که در محل شغل خود دارای فعالیتهای شغلی دیگر موضوع این فصل می باشند، مکلفند برای کلیه فعالیتهای شغلی خود طبق مقررات این قانون عمل کنند.

مالیات بر درآمد اشخاص حقوقی

مرجع: فصل پنجم قانون مالیات های مستقیم

ماده ۱۰۵ (اصلاحی ۱۳۸۰/۱۱/۲۷) - جمع درآمد شرکت ها و درآمد ناشی از فعالیت های انتفاعی سایر اشخاص حقوقی که از منابع مختلف در ایران یا خارج از ایران تحصیل می شود ، پس از وضع زیان های حاصل از منابع غیرمعاف و کسرمعافیت های مقرر به استثنای مواردی که طبق مقررات این قانون دارای نرخ جداگانه ای می باشد ، مشمول مالیات به نرخ بیست و پنج درصد (۲۵٪) خواهند بود.

تبصره ۱ (اصلاحی ۱۳۸۰/۱۱/۲۷) - در مورد اشخاص حقوقی ایرانی غیر تجاری که به منظور تقسیم سود تأسیس نشده اند، در صورتی که دارای فعالیت انتفاعی باشند، از مأخذ کل درآمد مشمول مالیات فعالیت های انتفاعی آن ها مالیات به نرخ مقرر در این ماده وصول می شود.

تبصره ۲ (اصلاحی ۱۳۸۰/۱۱/۲۷) - اشخاص حقوقی خارجی و مؤسسات مقیم خارج از ایران به استثنای مشمولان تبصره (۵) ماده (۱۰۹) و ماده (۱۱۳) این قانون از مأخذ کل درآمد مشمول مالیاتی که از بهره برداری سرمایه در ایران یا از فعالیت هایی که مستقیماً یا به وسیله نمایندگی از قبیل شعبه ، نماینده ، کارگزار و امثال آنها در ایران انجام می دهند یا از واگذاری امتیازات و سایر حقوق خود ، انتقال دانش فنی ، دادن تعلیمات ، کمک های فنی یا واگذاری فیلم های سینمایی از ایران تحصیل می کنند به نرخ مذکور در این ماده مشمول مالیات خواهند بود. نمایندگان اشخاص و مؤسسات مذکور در ایران نسبت به درآمدهایی که به هر عنوان به حساب خود تحصیل می کنند طبق مقررات مربوط به این قانون مشمول مالیات می باشند.

تبصره ۳ (اصلاحی ۱۳۸۰/۱۱/۲۷) - در موقع احتساب مالیات بر درآمد اشخاص حقوقی اعم از ایرانی یا خارجی ، مالیات های که قبلاً پرداخت شده است با رعایت مربوط از مالیات متعلق کسر خواهد شد و اضافه پرداختی از این بابت قابل استرداد است.

تبصره ۴ (اصلاحی ۱۳۸۰/۱۱/۲۷) - اشخاص اعم از حقیقی یا حقوقی نسبت به سود سهام یا سهام الشرکه دریافتی از شرکت های سرمایه پذیر مشمول مالیت دیگری نخواهند بود.

تبصره ۵ (اصلاحی ۱۳۸۰/۱۱/۲۷) - در مواردی که به موجب قوانین مصوب و جوهی تحت عناوین دیگری غیر از مالیات بر درآمد از مأخذ درآمد مشمول مالیات اشخاص قابل وصول باشد، مالیات اشخاص پس از کسر وجوه مزبور به نرخ مقرر مربوط محاسبه خواهد شد.

ماده ۱۰۶ (اصلاحی ۱۳۸۰/۱۱/۲۷) - درآمد مشمول مالیات در مورد اشخاص حقوقی (به استثنای درآمدهایی که طبق مقررات این قانون نحوه دیگری برای تشخیص آن مقرر شده است) از طریق رسیدگی به دفاتر قانونی بر طبق مقررات ماده ۹۴ و بند الف ماده ۹۵ این قانون و در موارد مذکور در ماده (۹۷) این قانون به طور علی الرأس^۵ تشخیص می گردد.

^۵ . واژه «علی الراس»: یعنی چنانچه تشخیص مالیات بطرق دیگر از قبیل خود اظهاری و رسیدگی به دفاتر قانونی صورت نگیرد و مؤدی از اظهار و ابراز استنکاف ورزد و یا به هر دلیلی ممکن نباشد، سازمان امور مالیاتی بر اساس قراین و امارات (نشانه‌ها) و معیارهای خود رسماً

ماده ۱۰۷ (اصلاحی ۱۳۸۰/۱۱/۲۷) - درآمد مشمول مالیات اشخاص حقوقی خارجی و مؤسسات مقیم خارج از ایران به شرح زیر تشخیص می گردد.

الف- در مورد پیمانکاری در ایران نسبت به عملیات هر نوع کار ساختمانی ، تأسیسات فنی و تأسیساتی شامل تهیه و نصب موارد مذکور، و نیز حمل و نقل و عملیات تهیه طرح ساختمان ها و تأسیسات ، نقشه برداری ، نقشه کشی ، نظارت و محاسبات فنی ، دادن تعلیمات و کمک های فنی، انتقال دانش فنی و سایر خدمات در تمام موارد به مأخذ دوازده درصد (۱۲٪) کل دریافتی سالانه.

ب- بابت واگذاری امتیازات و سایر حقوق خود از ایران و واگذاری فیلم های سینمایی ، که به عنوان بها یا حق نمایش یا هر عنوان دیگر عاید آن ها می شود، به مأخذ بیست درصد (۲۰٪) تا چهل درصد (۴۰٪) مجموع وجوهی که ظرف یک سال مالیاتی عاید آنها می گردد، می باشد.

ضریب تعیین درآمد مشمول مالیات هر یک از موارد مذکور در این بند بنا به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی و تصویب هیأت وزیران تعیین می شود.

پرداخت کنندگان وجوه مزبور و همچنین پرداخت کنندگان وجوه مذکور در بند (الف) این ماده مکلفند در هر پرداخت مالیات متعلق را با توجه به مبالغی که از اول سال تا آن تاریخ پرداخت کرده اند کسر و ظرف مدت ده روز به اداره امور مالیاتی محل اقامت خود پرداخت کنند. در غیر این صورت دریافت کنندگان متضامناً مشمول پرداخت اصل مالیات و متعلقات آن خواهند بود.

ج- در مورد بهره برداری از سرمایه و سایر فعالیت هایی که اشخاص حقوقی و مؤسسات مزبور به وسیله نمایندگی از قبیل شعبه ، نماینده ، کارگزار و امثال آن ها در ایران انجام می دهند طبق مقررات ماده (۱۰۶) این قانون.

تبصره ۱ (الحاقی ۱۳۸۰/۱۱/۲۷) - در موردی که تمام یا قسمتی از عملیات پیمانکاری موضوع بندهای (الف) و (ب) این ماده به اشخاص حقوقی پیمانکار ایرانی و واگذار می گردد، پرداخت کننده وجه باید از هر پرداخت به پیمانکاران ایرانی دو و نیم درصد (۲/۵٪) به عنوان مالیات علی الحساب آن ها کسر و ظرف سی روز از تاریخ پرداخت به حساب تعیین شده از طرف سازمان امور مالیاتی کشور واریز کند.

تبصره ۲ (الحاقی ۱۳۸۰/۱۱/۲۷) - در مورد عملیات پیمانکاری موضوع بندهای (الف) این ماده در صورتی که کارفرما ، وزارتخانه ها ، مؤسسات و شرکت های دولتی یا شهرداری ها باشند، آن قسمت از مبلغ قرارداد که از طریق خرید داخلی یا خارجی به مصرف خرید لوازم و تجهیزات می رسد مشروط بر آنکه در قرارداد یا اصلاحات و الحاقات بعدی آن مبالغ لوازم و تجهیزات به طور جدا از سایر اقلام قرارداد درج شده باشد از پرداخت مالیات معاف خواهد بود.

تبصره ۳ (الحاقی ۱۳۸۰/۱۱/۲۷) - شعب و نمایندگی های شرکت ها و بانک های خارجی در ایران که بدون داشتن حق انجام دادن معامله به امر بازاریابی و جمع آوری اطلاعات اقتصادی در ایران برای شرکت

به تعیین میزان مالیات می پردازد که به آن تشخیص علی الراس گویند. این نوع تشخیص چه بسا واقعی نبوده و بیشتر از میزان واقعی مالیات و به ضرر مؤدی باشد.

مادر اشتغال دارند و برای جبران مخارج خود از شرکت مادر وجوهی دریافت می کنند تا نسبت به آن مشمول مالیات بر درآمد نخواهند بود.

تبصره ۴ (الحاقی ۱۳۸۰/۱۱/۲۷) - در مواردی که پیمانکاران خارجی تمام یا قسمتی از پیمانکاری موضوع بند (الف) این ماده را به پیمانکاران دست دوم اشخاص حقوقی ایرانی واگذار کنند معادل آن مبلغ از لوازم و تجهیزات مذکور در قرارداد دست اول که توسط پیمانکار دست دوم خریداری می گردد از دریافتی پیمانکار دست اول از پرداخت مالیات بر درآمد معاف خواهد بود.

تبصره ۵ (الحاقی ۱۳۸۰/۱۱/۲۷) - درآمد مشمول مالیات فعالیت های موضوع بند (الف) ماده (۱۰۷) این قانون که قرارداد پیمانکاری آن ها از ابتدای سال ۱۳۸۲ و به بعد منعقد می گردد طبق مقررات ماده (۱۰۶) این قانون تشخیص می گردد. حکم این تبصره به ادامه فعالیت های موضوع قراردادهای پیمانکاری که تاریخ انعقاد آن ها قبل از سال ۱۳۸۲ بوده است، جاری نخواهد بود.

ماده ۱۰۸ (الحاقی ۱۳۸۰/۱۱/۲۷) - اندوخته هایی که مالیات آن ها تا تاریخ لازم الاجرا شدن این اصلاحیه پرداخت نشده در صورت انتقال به حساب سرمایه مشمول مالیات نخواهد بود، لیکن در صورت تقسیم یا انتقال به حساب سود و زیان یا کاهش سرمایه معادل اندوخته اضافه شده به حساب سرمایه ، به درآمد مشمول مالیات سال تقسیم یا انتقال یا کاهش سرمایه اضافه می شود.

نحوه محاسبه نرخ مالیات بر درآمد اشخاص حقیقی

مرجع: قانون مالیات های مستقیم

ماده ۱۳۱ (اصلاحی ۱۳۸۰/۱۱/۲۷) - نرخ مالیات بر درآمد اشخاص حقیقی به استثنای مواردی که طبق مقررات

این قانون دارای نرخ جداگانه ای می باشد به شرح زیر است:

- تا میزان سی میلیون (۳۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال درآمد مشمول مالیات سالانه به نرخ پانزده درصد (۱۵٪)
- تا میزان یکصد میلیون (۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال درآمد مشمول مالیات سالانه نسبت به مازاد سی میلیون (۳۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال به نرخ بیست درصد (۲۰٪)
- تا میزان دویست و پنجاه میلیون (۲۵۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال درآمد مشمول مالیات سالانه نسبت به مازاد یکصد میلیون (۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال به نرخ بیست و پنج درصد (۲۵٪)
- تا میزان یک میلیارد (۱/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال درآمد مشمول مالیات سالانه نسبت به مازاد دویست و پنجاه میلیون (۲۵۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال به نرخ سی درصد (۳۰٪)
- نسبت به مازاد یک میلیارد (۱/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال درآمد مشمول مالیات سالانه نسبت به نرخ سی و پنج درصد (۳۵٪)

فصل دوم: معافیتهای مالیاتی

معافیت مالیات در حوزه سرمایه گذاری در بناهای ثبت آثار ملی

توضیح: خانه ها و اماکن ثبت شده در فهرست آثار ملی ایران که در تصرف یا مالکیت اشخاص حقیقی یا حقوقی باشد در صورتی از پرداخت عوارض و حق مرغوبیت معاف هستند که محل کسب و پیشه و تجارت نباشند در صورت تحقق این امر، مشمول معافیت مالیاتی موضوع این قانون قرار می گیرند.

مرجع: قانون الحاق یک تبصره به ماده ۲۶ قانون نوسازی و عمران شهری مصوب ۱۳۵۵/۱۱/۱۹

ماده واحده: تبصره زیر به عنوان تبصره ۵ به ماده ۲۶ قانون نوسازی و عمران شهری مصوب ۱۳۴۷/۹/۷ شمسی اضافه می شود:

تبصره ۵- خانه ها و اماکنی که در تصرف یا مالکیت اشخاص حقیقی و حقوقی است و طبق قانون حفظ آثار ملی مصوب آبان ماه ۱۳۰۹ شمسی یا ماده واحده قانون مصوب ۱۳۵۲ در فهرست آثار ملی ایران به ثبت رسیده یا می رسند در صورتی که محل کسب و پیشه و تجارت نباشند از پرداخت عوارض و حق مرغوبیت موضوع این قانون معاف می باشند. قانون فوق مشتمل بر یک ماده پس از ملاحظه مجلس سنا در جلسه روز دوشنبه ۱۳۵۵/۱۱/۱۱ در جلسه روز سه شنبه نوزدهم بهمن ماه به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

معافیت مالیات نقل و انتقالات املاک ثبتی آثار ملی

توضیح: مستفاد از ماده ۷۰ (اصلاحی ۷۶/۹/۲۶) املاک ثبت شده در فهرست آثار ملی ایران در صورت انتقال مالکیت به سازمان میراث فرهنگی معاف از مالیات نقل و انتقال قطعی متعلق است ولی در مواردی که مالکیت انتقال نمی یابد یعنی تنها حق انتفاع یا ارتفاق و... منتقل می شود از ۵۰ درصد مالیات مربوط بر درآمد املاک معاف است.

مرجع: قانون مالیات های مستقیم

ماده ۷۰ (اصلاحی ۱۳۷۶/۹/۲۶) - هر گونه مال یا وجوهی که از طرف وزارتخانه ها و مؤسسات و شرکت های دولتی و شهرداری ها بابت عین یا حقوق راجع به املاک و اراضی برای ایجاد یا توسعه مناطق نظامی یا مرافق عامه از قبیل توسعه یا احداث جاده ، راه آهن ، خیابان ، معابر ، لوله کشی آب و نفت و گاز ، حفر نهر و نظایر آن ها به مالک یا صاحب حق تعلق می گیرد یا به حساب وی به ودیعه گذاشته می شود از مالیات نقل و انتقال موضوع این فصل معاف خواهد بود.

املاکی که طبق قوانین مربوطه در فهرست آثار ملی ایران به ثبت رسیده یا می رسد در صورت انتقال به سازمان میراث فرهنگی کشور نسبت به کل مالیات نقل و انتقال قطعی متعلق و در سایر موارد که مالکیت دست اشخاص باقی می ماند نسبت به ۵۰ درصد مالیات مربوط به درآمد موضوع فصل مالیات بر درآمد املاک از معافیت مالیاتی برخوردار خواهد شد و همچنین هر گونه وجه یا مالی که از طرف اشخاص مذکور بابت تملک املاک یا حقوق واقع در محدوده طرح های نوسازی، بهسازی و بازسازی محلات قدیمی و بافتهای فرسوده شهرها به مالکین یا صاحبان حق تعلق می گیرد از پرداخت مالیات نقل و انتقال معاف است.

معافیت ۵۰٪ مالیات متعلقه در حوزه تاسیسات ایرانگردی و جهانگردی

توضیح: براساس تبصره ۷ الحاقی در ماده واحده ذیل کلیه تأسیسات گردشگری دارای پروانه بهره برداری از سازمان میراث فرهنگی ، صنایع دستی و گردشگری هر سال از پرداخت پنجاه درصد مالیات متعلق معاف هستند.

مرجع: قانون اصلاح موادی از قانون مالیات های مستقیم و کسری معافیت مالیاتی موضوع قانون الحاق یک بنده به ماده (۲۲) قانون مذکور به کادر عملیاتی و تخصصی شرکت هواپیمایی خدمات ویژه مصوب ۱۳۷۶/۱۱/۲۶

ماده واحده : معافیت مالیاتی موضوع الحاق یک بند از ماده (۲۲) قانون اصلاحی موادی از قانون مالیات های مستقیم ، از تاریخ تصویب قانون یاد شده به کادر عملیاتی و تخصصی شرکت هواپیمایی خدمات ویژه وابسته به وزارت کشاورزی تسری می یابد و قانون اصلاح موادی از قانون مالیات های مستقیم مصوب ۱۳۷۱ در موارد زیر اصلاح می شود :

۱- ماده ۱۳۲ موضوع ماده ۳۵ قانون اصلاحی و تبصره های ۱ ، ، ۶ آن به شرح زیر اصلاح و یک تبصره به عنوان تبصره ۷ به آن اضافه می شود :

تبصره ۷- کلیه تأسیسات ایرانگردی و جهانگردی دارای پروانه بهره برداری از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی (به استثنای هتل های پنج ستاره) هر سال از پرداخت پنجاه درصد (۵۰٪) مالیات متعلق معاف هستند.

تعرفه صنعتی و معافیت از عوارض تأسیسات ایرانگردی و جهانگردی

مرجع: آئین نامه اجرایی قانون توسعه صنعت ایرانگردی و جهانگردی مصوب ۱۳۷۰/۷/۷

ماده ۱۲-الف- تأسیسات ایرانگردی و جهانگردی و دفاتر خدمات مسافرتی و سایر تأسیسات مشابه از جمله مؤسسات داخل تأسیسات جهانگردی از نظر پرداخت عوارض صدور پروانه ساختمانی مشمول تعرفه بخش صنایع می باشند و شهرداری ها موظفند عوارض مقرر را فارغ از نوع پروانه و کاربری زمین براساس تعرفه بخش صنایع و با معافیت از عوارض عرصه غیر از عوارض نوسازی ، فقط در مورد ساختمان محاسبه و دریافت کنند.

تبصره : شهرداری ها موظفند برای افزایش زیربنای تأسیسات ایرانگردی و جهانگردی عوارض مقرر را براساس تعرفه بخش صنعت و با حداکثر تخفیف محاسبه و دریافت کنند.

ب- تأسیسات ایرانگردی و جهانگردی و دفاتر خدمات مسافرتی از نظر هزینه های سوخت ، آب ، برق و تلفن اعم از انشعاب و مصرف مشمول تعرفه های بخش صنایع است و دستگاه های ذیربط موظفند هزینه های مربوط را فارغ از نوع پرداخت ساخت ، کاربری محل و میزان مصرف براساس تعرفه بخش صنعت محاسبه و دریافت کنند.

معافیت مالیات بر درآمد فعالیت های کشاورزی ، دامپروری ، پرورش ماهی و

غیره

مرجع: فصل دوم قانون مالیات های مستقیم

مالیات بر درآمد کشاورزی

ماده ۸۱ (اصلاحی ۱۳۸۰/۱۱/۲۷) - درآمد حاصل از کلیه فعالیت های کشاورزی ، دامپروری ، دامداری ، پرورش ماهی و زنبورعسل و پرورش طیور ، صیادی و ماهیگیری ، نوغانداری ، احیاء مراتع و جنگل ها ، باغات اشجار از هر قبیل و نخیلات ، از پرداخت مالیات معاف می باشد. دولت مکلف است مطالعات و بررسی های لازم را در زمینه کلیه فعالیت های کشاورزی و آن رشته از فعالیت های مزبور که ادامه معافیت آن ها ضرورت داشته باشد ، معمول و لایحه مربوط را حداکثر تا آخر برنامه سوم توسعه اقتصادی ، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران به مجلس شورای اسلامی تقدیم نماید.

موارد معافیت های مالیات بر درآمد حقوق

مرجع: قانون مالیات های مستقیم

ماده ۹۱ (اصلاحی ۱۳۸۰/۱۱/۲۷) - درآمدهای حقوق به شرح زیر از پرداخت مالیات معاف است: (صرفاً به موارد مربوط اشاره شده است)

مورد ۵- حقوق بازنشستگی و وظیفه و مستمری و پایان خدمت و خسارت اخراج و بازخرید خدمت و وظیفه یا مستمری پرداختی به وراثت و حق سنوات و حقوق ایام مرخصی استفاده نشده که در موقع بازنشستگی یا از کارافتادگی به حقوق بگیر پرداخت می شود.

مورد ۶- هزینه سفر و فوق العاه مسافرت مربوط به شغل

مورد ۷- مسکن واگذاری در محل کارگاه یا کارخانه جهت استفاده کارگران و خانه های ارزان قیمت سازمانی در خارج از محل کارگاه یا کارخانه که مورد استفاده کارگران قرار می گیرد.

مورد ۸- وجوه حاصل از بیمه بابت جبران خسارت بدنی و معالجه و امثال آن.

مورد ۹- عیدی سالانه یا پاداش آخر سال جمعاً معادل یک دوازدهم میزان معافیت مالیاتی موضوع ماده (۸۴) این قانون.

مورد ۱۰- خانه های سازمانی که با اجازه قانونی یا به موجب آیین نامه های خاص در اختیار مأموران کشوری گذارده می شود.

مورد ۱۱- وجوهی که کارفرما بابت هزینه معالجه کارکنان خود یا افراد تحت تکفل آنها مستقیماً یا به وسیله حقوق بگیر به پزشک یا بیمارستان به استناد اسناد و مدارک مثبت پرداخت کند.

مورد ۱۲- مزایای غیرنقدی پرداختی به کارکنان حداکثر معادل دو دوازدهم معافیت موضوع ماده (۸۴) این قانون.

نحوه معافیت سرمایه گذاری در مناطق محروم و کمتر توسعه یافته

توضیح: چنانچه سرمایه گذار در مناطق کمتر توسعه یافته که فهرست آن در هر دوره از برنامه پنج ساله توسعه معین می شود پروژه های گردشگری احداث یا بازسازی کند به میزان صد درصد به مدت ده سال از مالیات موضوع ماده ۱۰۵ معاف است.

مرجع: قانون مالیاتهای مستقیم باب چهارم مقررات مختلفه

فصل اول معافیت ها

ماده ۱۳۲ (اصلاحی ۱۳۸۰/۱۱/۲۷) - درآمد مشمول مالیات ابرازی ناشی از فعالیت های تولیدی و معدنی در واحدهای تولیدی یا معدنی در بخش های تعاونی و خصوصی که از اول سال ۱۳۸۱ به بعد از طرف وزارتخانه های ذی ربط برای آن ها پروانه بهره برداری صادر یا قرارداد استخراج و فروش منعقد می شود، از تاریخ شروع بهره برداری یا استخراج به میزان هشتاد درصد (۸۰٪) و به مدت چهارسال و در مناطق کمتر توسعه یافته به میزان صددرصد (۱۰۰٪) و به مدت ده سال از مالیات موضوع ماده (۱۰۵) این قانون معاف هستند.

تبصره ۱ - فهرست مناطق کمتر توسعه یافته برای بقیه مدت برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و همچنین در آغاز هر دوره برنامه توسط سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و وزارتخانه های امور اقتصادی و دارایی و صنایع و معادن تهیه و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

تبصره ۲ (اصلاحی ۱۳۸۲/۵/۲۶) - معافیت های موضوع این ماده شامل درآمد واحدهای تولیدی و معدنی در شعاع یکصد و بیست کیلومتری مرکز تهران و پنجاه کیلومتری مرکز اصفهان و سی کیلومتری مراکز استان ها و شهرهای دارای بیش از سیصد هزار نفر جمعیت براساس آخرین سرشماری به استثنای واحدهای تولیدی فن آوری اطلاعات با تأیید وزارتخانه های ذی ربط و شهرک های صنعتی استقرار یافته در شعاع سی کیلومتری مراکز استان ها و شهرهای مذکور نخواهد بود.^۶

تبصره ۳ - کلیه تأسیسات ایرانگردی و جهانگردی دارای پروانه بهره برداری از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی هر سال از پرداخت پنجاه درصد (۵۰ درصد) مالیات متعلق معاف هستند.

تبصره ۴ - ضوابط مربوط به تعیین تاریخ شروع بهره برداری واحدهای معاف موضوع این ماده و همچنین تعیین محدوده موضوع تبصره (۲) این ماده توسط وزارتخانه های اموراتصادی و دارایی و صنایع و معادن تعیین و اعلام می گردد.^۷

معافیت مالیاتی توسعه طرحهای واحد صنعتی

مرجع: قانون مالیات های مستقیم

^۶ . به موجب ماده ۶۶ «قانون الحاق موادی به قانون بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ مصوب ۱۳۸۴/۸/۱۵» استثنای مذکور در این تبصره حذف و صدور پروانه تأسیس تنها در مواردی که برخوردار از معافیت مالیاتی باشد، مجاز است.

^۷ . ضوابط اجرایی موضوع تبصره (۴) ماده (۱۳۲) اصلاحی قانون مالیات های مستقیم مصوب ۱۳۸۳/۲/۸ سازمان امور مالیاتی و وزارت صنایع و معادن در همین مجموعه درج شده است.

ماده ۱۳۸ (اصلاحی ۱۳۸۰/۱۱/۲۷) - آن قسمت از سود ابرازی شرکت های تعاونی خصوصی که برای توسعه و بازسازی و نوسازی یا تکمیل واحدهای موجود صنعتی و معدنی خود با ایجاد واحدهای جدید صنعتی یا معدنی در آن سال مصرف گردد از پنجاه درصد (۵۰٪) مالیات متعلق موضوع ماده (۱۰۵) این قانون معاف خواهد بود مشروط به اینکه قبلاً اجازه توسعه یا تکمیل یا ایجاد واحد صنعتی یا معدنی جدید در قالب طرح سرمایه گذاری معین از وزارتخانه ذی ربط تحصیل شده باشد. در صورتی که هزینه اجرای طرح یا طرح های یاد شده در هر سال مازاد بر سود ابرازی همال سال باشد و یا از هزینه طرح سرمایه گذاری کمتر باشد شرکت می تواند از معافیت مذکور در محاسبه مالیات سود ابرازی سال های بعد حداکثر به مدت سه سال و به میزان مازاد مذکور و باقیمانده هزینه اجرای کامل طرح بهره مند شود.

تبصره ۱ (اصلاحی ۱۳۸۰/۱۱/۲۷) - در صورتی که شرکت ، قبل از تکمیل ، اجرای طرح را متوقف نماید یا ظرف یکسال پس از مهلت تعیین شده در طرح سرمایه گذاری آنرا به بهره برداری نرساند، یا ظرف پنج سال پس از شروع بهره برداری آنرا تعطیل ، منحل یا منتقل نماید معادل معافیت های مالیاتی منظور شده در این ماده برای اجرای طرح و جرائم متعلقه موضوع ماده (۱۹۰) این قانون از شرکت وصول خواهد شد.

تبصره ۲ - واحدهای صنعتی جدید که با استفاده از معافیت های مندرج در این ماده تأسیس می شوند نمی توانند از معافیت های مالیاتی موضع ماده (۱۳۲) این قانون استفاده نمایند.

معافیت فعالیت های فرهنگی و هنری

مرجع: قانون مالیات های مستقیم

ماده ۱۳۹ (اصلاحی ۱۳۸۰/۱۱/۲۷) (صرفاً به مورد مربوط اشاره شده است)

ل- فعالیت های انتشاراتی و مطبوعاتی ، فرهنگی و هنری که به موجب مجوز وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی انجام می شوند ، از پرداخت مالیات معاف است.

تبصره ۱ - وجوهی که از فعالیت های غیرانتفاعی و به منظور پیشبرد اهداف و وظایف اشخاص موضوع این ماده از راه برگزاری دوره های آموزشی ، سمینارها ، نشر کتاب و نشریه های دوره ای و... در چارچوب اساسنامه آن ها تحصیل می شود و سازمان امور مالیاتی کشور بر درآمد و هزینه آن ها نظارت می کند، از پرداخت مالیات معاف است.

منابع و مأخذ:

۱. مجموعه قانون مالیاتهای مستقیم، مشتمل بر آیین نامه‌ها،...؛ اداره کل تدوین و تنقیح قوانین و مقررات، ریاست جمهوری، ۱۳۸۵
۲. مجموعه قوانین، مقررات، آئین نامه و بخش نامه‌ها و معاهدات سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری، اداره کل امور فرهنگی سازمان میراث...، ۱۳۸۶